

Nieuwsbrief KOKW

September 2024: nieuwsbrief 3 van 2024

In dit nummer op pagina:

- 1 Voorwoord
- 2 Kringnieuws
- 4 Varia
- 8 Kalender

OPROEP

Ontvangt u nog een papieren versie van deze nieuwsbrief?

Graag hadden wij uw e-mailadres ontvangen op info@kokw.be, zodat u voortaan deze nieuwsbrief digitaal kan ontvangen. Bedankt hiervoor.

Voorwoord

Beste leden

Het najaar trekt zich op gang. Open monumentendag is traditioneel een opener voor de vele erfgoedliefhebbers. Er staan een heleboel lezingen op het programma, en dit in samenwerking met onze partners, zoals Erfpunt. Ook het jaarboek komt eraan. Ik kijk er in ieder geval naar uit. Deze keer vertoeven we in Oost-Waasland, zeg maar Burcht.

Langzaam komt ook annex I in orde. U kent deze zaal nog van vroeger hoor: onze ex-leeszaal die nu volledig zal gebruikt worden als ruimte om onze vele boeken een plaats te geven.

Ik druk hier mijn grote dank uit aan onze medewerkers. Hun harde labour (boeken verplaatsen is geen kattenpis) zal hopelijk sterk gewaardeerd worden wanneer we - vanaf januari 2025 - terug een beetje open zullen zijn.

En zo werken we verder, zodat we terug onze publieksrol kunnen opnemen.

Tot binnenkort!

Chris de Beer – voorzitter

Willy Minnebo op campagne

Marie-Thérèse De Decker

Duitse soldaten op het oefenterrein in het Molsbroek met op de achtergrond de schietstand, 1941

Kringnieuws

VOORSTELLING ANNALEN 2024 (DEEL 127) – ZONDAG 20 OKTOBER 2024 OM 10.30U. IN ONTMOETINGSCENTRUM 'T WAAIGAT, KERKPLEIN 1 TE BURCHT (ZWIJNDRECHT)

Het bestuur van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas nodigt u uit op de voorstelling van de Annalen (deel 127 – 2024), die doorgaat op zondag 20 oktober 2024 om 10.30u. in Ontmoetingscentrum 't Waaigat, Kerkplein 1 te Burcht (Zwijndrecht).

Als gelegenheidstoespraak deelt André Van de Vyver anekdotische beschouwingen over Willy Minnebo, laatste communistische gemeenteraadslid en eerste groene burgemeester in Vlaanderen.

Gelieve in te schrijven via info@kokw.be.

INHOUD ANNALEN DEEL 127 (2024)

Verslag over de werking van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas tijdens het jaar 2023

Steunende en beschermleden 2023

SANDRA VANCAUWENBERGHE, Huis Janssens: huis vol herinneringen.

1. Curiosum en de KOKW.
2. Marie-Thérèse De Decker, een 'Straffe Madam'.

MARC DE WREE, Het domein van het hospitaal van Rijsel in Waas.

BERT VERWERFT, De Verre: een bijzondere heerlijkheid op de grens tussen hoog en laag.

MARC VAN STAPPEN, Het wagenmakersgeslacht De Dobbelaer in de 17de eeuw.

GUY DE BRANT, De Martinet-brieven in het Euziearchief.

NICO VAN CAMPENHOUT, Anna Cogen (1891-1962), icoon uit de Lokerse geschiedenis.

PAUL DROSSENS, Het kamp van Lokeren tijdens de Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse repressie.

NICO VAN CAMPENHOUT, Willy Minnebo, laatste communistische gemeenteraadslid en eerste groene burgemeester in Vlaanderen.

KRISTOF VAN GANSEN, Intergemeentelijke samenwerkingen in het Waasland rond 2021.

**ONTHULLING LINDEBOOM IN BURCHT
N.A.V. HET EINDE VAN DE FUSIEGEMEENTE
ZWIJNDRECHT/BURCHT - ZONDAG
20 OKTOBER 2024, OM 11.30U.,
WOLFSBERGPARK TE BURCHT**

Na de voorstelling van de Annalen nodigen het bestuur van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, de gemeente Zwijndrecht en Heemkundige Kring Zwijndrecht/Burcht u om 11.30u. uit voor de inhuldiging van de lindeboom in het Wolfsbergpark te Burcht.

Er wordt een gelijkaardige plaquette overhandigd voor de lindeboom, die in Zwijndrecht aangeplant wordt.

Deze 15de en 16de lindeboom worden door de KOKW geschonken aan de inwoners van Burcht en Zwijndrecht ter gelegenheid van het einde van de fusiegemeente Zwijndrecht/Burcht (1977-2024).

Gelieve uw aanwezigheid tegen uiterlijk 18 oktober a.s. te bevestigen via info@kokw.be

**NIEUW POSTADRES K.O.K.W. –
ZAMANSTRAAT 49 A TE 9100 SINT-NIKLAAS**

De K.O.K.W. heeft vanaf heden een eigen brievenbus en bijgevolg een nieuw postadres, nl. Zamanstraat 49 A te 9100 Sint-Niklaas.

Gebruik dus niet langer Postbus 144 te 9100 Sint-Niklaas als postadres, want deze postbus zal komen te verdwijnen eens de actuele huurperiode beëindigd is.

Op de brievenbus (bovenste klep) komt binnenkort onze naam en logo. Er is ook een tweede klep waarin kleine pakketjes kunnen gedropt worden.

**BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIECENTRUM
GESLOTEN OP ZATERDAGVOORMIDDAG
VOOR ONBEPAALEDE DUUR**

Als gevolg van de werken aan het Huis Janssens en de annexen is de leeszaal voor onbepaalde duur gesloten. Tot onze spijt kunnen we gedurende deze periode geen bezoekers in de leeszaal ontvangen.

Gelieve voor dringende opzoeken/vragen een afspraak te maken via info@kokw.be. Dan wordt bekeken of wij u digitaal alsnog kunnen verder helpen. Alvast bedankt voor uw begrip.

SCHENKINGEN AAN DE K.O.K.W.

Heb je documenten, foto's, filmmateriaal of voorwerpen, waarvan je denkt dat die voor onze Oudheidkundige Kring of voor de inwoners van het Waasland interessant zijn of zelfs van onschatbare historische waarde? Heb je zelf niet de ruimte of heb je zelf geen mogelijkheid om het bij te houden en wil je toch dat het bewaard blijft

voor het nageslacht? Dan zijn wij steeds zeer dankbaar voor het vertrouwen dat in onze Kring gesteld wordt om dit in jouw plaats te doen.

Indien je een schenking wil doen, kan je ons contacteren via een bestuurslid of via info@kokw.be. We contacteren je dan zo snel mogelijk om concreet af te spreken.

Varia

OPEN MONUMENTENDAG – ZONDAG 8 SEPTEMBER 2024

Op 8 september 2024 zwaaien meer dan 800 monumenten in Vlaanderen hun deuren open voor de 36ste editie van Open Monumentendag.

Onder de noemer 'En route!' trekken we op tocht langs grote banen, kleine paadjes, spoorwegen en rivieren en staan we stil bij de monumenten onderweg. Mensen en samenlevingen zijn voortdurend in beweging en dat laat zijn sporen na. In tijden van vrede en oorlog, voor pelgrimsreizen, landbouw, verovering, migratie, handel en ontdekking: routes ontstonden spontaan, wegen werden aangelegd, transportnetwerken uitgebouwd en nieuwe vervoersmiddelen uitgevonden.

De monumenten en landschappen langs deze routes vertellen deze verhalen van vroeger én vandaag. Wat was er eerst: het monument of de route? Welke culturen en nieuwe ideeën kwamen langs deze routes tot hier? En hoe zorgden ze ervoor dat alles en iedereen met elkaar verbonden raakte?

Dit evenement biedt een unieke gelegenheid om de rijke geschiedenis en het cultureel erfgoed van de Wase gemeenten te ontdekken. Net als voorgaande jaren hebben diverse Wase gemeenten een fantastisch programma samengesteld, boordevol boeiende activiteiten en fascinerende locaties.

De brochure met het programma in het Waasland kan je downloaden via: <https://www.erfpunt.be/openmonumentendag2024/>

Zie ook: <https://www.openmonumentendag.be/waasland>

LEZING 'BRADERICK. HEREN EN PACHTERS IN DE POLDER VAN VRASENE' DOOR KEVIN POSCHET EN BERT VERWERFT – DONDERDAG 19 SEPTEMBER 2024, 20U. IN OC 'T KLOOSTER, VRASENE

De Braderick, een uitgestrekte polder in Vrasene gelegen op de grens tussen het Wase hoog- en laagland, kent een lange en bewogen geschiedenis. Hierbij passeert de grotere Vlaamse en Europese geschiedenis de revue: van poldermagnaten en feodale heren in de middeleeuwen tot de hoogdagen van het Antwerpse kapitalisme, de godsdienstconflicten, militaire overstromingen en herinpolderingen, tot

© Jan Verwerft

de onstuitbare opmars van de moderne wereld. Aan de hand van archieven, kaartmateriaal, landboeken en nalatenschappen reconstrueren Kevin Poschet en Bert Verwerft de wereld van de mensen die de Braderickpolder vormgaven, van de adellijke grootgrondbezitter tot de grote en kleine pachtboeren.

Locatie: OC 't Klooster, Nieuwe Baan 6, 9120 Vrasene. De zaal is rolstoeltoegankelijk.
Donderdag 19 september, 20 uur. Onthaal is voorzien om 19u30.

Prijs: 10 euro (drankje inbegrepen).

Organisatie door Erfpunt. Graag inschrijven via academie@erfpunt.be – na inschrijving ontvangt u een e-mail met de betalingsinformatie en het rekeningnummer van de organisatoren. Uw inschrijving is in orde als we uw overschrijving goed hebben ontvangen. Lees het rekeningnummer goed na, aangezien we geen betalingsbevestiging kunnen sturen.

© collectie Dirk Smet en Anne Marie Servotte

LEZING 'FOSSIELE WALVISSEN' DOOR MARK BOSSELAERS – WOENSDAG 9 OKTOBER 2024, 19.30U. IN OC 'T KLOOSTER, VRASENE

Mark Bosselaers is dé Belgische expert op het gebied van fossiele walvissen. Erfpunt Academie nodigt Mark na zijn boeiende lezing in maart in Sint-Niklaas, opnieuw uit in onze regio. Want ook in Vrasene werden fossiele walvissen opgegraven. Vrasene 888 organiseert graag mee.

Mark neemt je mee op een reis door de evolutie van walvissen en onthult fascinerende feiten over de prehistorische zeelandschappen in onze regio. Mis deze unieke kans niet om meer te weten te komen over de gewervelde dieren uit het Miocene en Pliocene tijdperk. Stel je voor: in Vrasene lagen skeletten slechts een halve meter diep, terwijl 5 à 10 km noordelijker dezelfde afzettingen meer dan 20 m diep zitten. Deze ondiepte heeft de fossielen zwaar beschadigd, waardoor we slechts een paar overblijfselen konden redden. Toch is één vondst bijzonder intrigerend: delen van de schedel en gehoorbotten van een Noordkaperachtige soort. Waarom dit zo is en hoe het eruitziet, vertelt hij graag tijdens zijn presentatie.

Locatie: OC 't Klooster, Nieuwe Baan 6, 9120 Vrasene. De zaal is rolstoeltoegankelijk.
Woensdag 9 oktober 2024. Onthaal is voorzien om 19.15u, de lezing start om 19.30u. Tussendoor is een pauze voorzien, waarbij u een drankje wordt aangeboden.

Prijs: 10 euro

Organisatie door Erfpunt. Graag inschrijven via academie@erfpunt.be – na inschrijving ontvangt u een e-mail met de betalingsinformatie en het rekeningnummer van de organisatoren. Uw inschrijving is in orde als we uw overschrijving goed hebben ontvangen. Lees het rekeningnummer goed na, aangezien we geen betalingsbevestiging kunnen sturen.

LEZING 'DE GEHEIMEN VAN VAN DER LAAN EN ZIJN BAANBREKENDE WERK IN DE ARCHITECTUUR' DOOR HANS VAN DER LAAN – DONDERDAG 17 OKTOBER 2024, 19U. IN ABDIJ ROOSENBURG, OUDEHEERWEG-HEIDE 3 TE WAASMUNSTER

De Abdij van Roosenberg: ontdek de bijzondere architectuur van Hans van der Laan. Architectuurliefhebbers noemen de Nederlandse Benedictijner monnik Dom Hans van der Laan in één adem met Gaudí, Lloyd Wright en Le Corbusier. Niet veel mensen weten echter dat je in Waasmunster het meesterwerk van deze unieke architect kan bezoeken. Eeuwenoude principes van abdijsbouw worden hier verenigd met moderne technieken uit de 20ste eeuw.

Herita en Erfpunt Academie nodigen u van harte uit voor een inspirerende lezing over de architectuur van de Abdij van Roosenberg in Waasmunster op 17 oktober 2024. Deze lezing, gegeven door Hans van der Laan (naamgenoot en neef van de architect), zal niet alleen de geschiedenis en het ontwerp van de abdij belichten, maar ook inzoomen op de bijzondere rol van het "plastische getal".

De rode draad in deze lezing is het werk en de visie van Pater Hans, met een diepgaande analyse van zijn eerste toepassing van het plastische getal in de Kapel Baarle-Nassau in 1929. We ontdekken de evolutie van de ontwerper doorheen zijn diverse bouwprojecten, en sluiten af met een ideeënschets van de Abdij van Roosenberg. Spreker Van der Laan brengt een boeiende mix bieden van theoretische inzichten en visuele beelden om de fascinerende wereld van de Roosenberg-architectuur tot leven te brengen. Deze lezing biedt een unieke gelegenheid om een diepgaand inzicht te krijgen in de architecturale principes die de Abdij van Roosenberg zo bijzonder maken. Mis deze kans niet om meer te leren over dit fascinerende onderwerp en laat u inspireren door de passie en kennis van onze spreker!

In samenwerking met Herita en Erfpunt.
 Locatie: Abdij Roosenberg, Oudeheerweg-Heide 3, 9250 Waasmunster
 Donderdag 17 oktober van 19u. tot 20.30u.
 Prijs: €10 | Herita-leden: € 5.
 Tickets via: <https://www.herita.be/nl/monumenten/abdij-roosenberg/#/pick-your-place/c88b1e8d-a13f-49eb-8374-2a9d005d0b37>

LEZING 'DE GENTSE OPSTAND, EEN BLOEDIGE OORLOG IN HET LAND VAN WAAS' DOOR BERT VERWERFT – DONDERDAG 28 NOVEMBER 2024, 19.30U. IN COLETAZAAL, HUIS JANSSENS TE SINT-NIKLAAS

De Gentse Opstand (1449-1453), een zeer gewelddadige en ontwrichtende burgeroorlog, deed het middeleeuwse graafschap Vlaanderen daveren op zijn grondvesten. Strategische controle over het Gentse ommeland, waartoe ook het Land van Waas behoorde, vormde de inzet van een bittere strijd tussen het trotse en machtige Gent enerzijds en hertog Filips de Goede, graaf van Vlaanderen, anderzijds. Gentse milities en hun bondgenoten verzetten zich hevig, maar bleken finaal niet opgewassen tegen het professioneel uitgeruste ridderleger van de Bourgondische hertog. In deze lezing fileert Bert Verwerft minutieus de Bourgondische oorlogsvoering en het vorstelijke leger van hertog Filips de Goede en de impact van deze bloedige oorlog op het Land van Waas. Ten slotte geeft hij ook inzicht in de manier waarop buitenlandse strijdkrachten en contemporaine tijdgenoten het Waasland typeerden tijdens dit conflict.

Locatie: Zaal Coleta, 2de verdieping Huis Janssens, Zamanstraat 49 A, Sint-Niklaas. Deze zaal is niet geheel rolstoeltoegankelijk.
Donderdag 28 november 2024. Onthaal is voorzien om 19u, de lezing start om 19.30u. De lezing duurt tot 20.30u.
Prijs: 10 euro (drankje inbegrepen).
Organisatie door Erfpunt. Graag inschrijven via academie@erfpunt.be – na inschrijving ontvangt u een e-mail met de betalingsinformatie en het rekeningnummer van de organisatoren. Uw inschrijving is in orde als we uw overschrijving goed hebben ontvangen. Lees het rekeningnummer goed na, aangezien we geen betalingsbevestiging kunnen sturen.

Kalender

- Zaterdag: Bibliotheek en documentatiecentrum gesloten op zaterdagvoormiddag voor onbepaalde duur als gevolg van de werken aan het Huis Janssens en annexen.
- Zondag 8 september 2024: Open Monumentendag - Thema 'En route!'
- Donderdag 19 september 2024, 20u.: Lezing 'Braderick. Heren en pachters in de polder van Vrasene' door Kevin Poschet en Bert Verwerft in OC 't Klooster, Vrasene.
- Woensdag 9 oktober 2024, 19.30u.: Lezing 'Fossiele walvissen' door Mark Bosselaers in OC 't Klooster, Vrasene.
- Donderdag 17 oktober 2024, 19u.: Lezing 'De geheimen van van der Laan en zijn baanbrekende werk in de architectuur' door Hans van der Laan in Abdij Roosenberg, Oudeheerweg-Heide 3 te Waasmunster.
- Zondag 20 oktober 2024, 10.30u.: Voorstelling Annalen 2024 (deel 127) in Onmoetingscentrum 't Waaigat, Kerkplein 1 te Burcht (Zwijndrecht).
- Zondag 20 oktober 2024, 11.30u.: Onthulling lindeboom in Burcht n.a.v. het einde van de fusiegemeente Zwijndrecht/Burcht, Wolfsbergpark te Burcht.
- Donderdag 28 november 2024, 19.30 u.: Lezing 'De Gentse Opstand, een bloedige oorlog in het Land van Waas, door Bert Verwerft in Coletzaal, Huis Janssens, te Sint-Niklaas.
- Zaterdag 3 mei 2025: SAVE THE DATE: ledenreis KOKW.

MET DANK AAN:

Met steun van de

Verantwoordelijke uitgever nieuwsbrief KOKW: Chris De Beer, voorzitter, Zamanstraat 49A, 9100 Sint-Niklaas, 2024, e-mail: info@kokw.be, www.kokw.be